3° Πανελλήνιο Συνέδριο
Ιατρικής Φυσικής

27° Διαπανεπιστημιακό Συνέδριο
Ακτινολογίας

Αναγνώριση αγγειακών ανατομικών παραλλαγών στην αξονική τομογραφία: τυχαία ευρήματα από το Γ.Ν. Παπαγεωργίου το 2026

Γιαταγάνας Λημναίος Χριστόφορος, Μακρίδου Ελένη, Κουρτίδης Κωνσταντίνος, Νίκας Σπυρίδων, Καλογιάννη Δέσποινα, Παπαϊωάννου Σοφία

Γενικό Νοσοκομείο Παπαγεωργίου, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

30, 31 ΟΚΤ + 1 ΝΟΕ
2026

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
- ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ, ΛΑΡΙΣΑ

Οργάνωση

ΕΦΙΕ
Ένωση Φυσικών Ιατρικής Ελλάδος

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑΣ

Εισαγωγή

Οι αγγειακές ανατομικές παραλλαγές αποτελούν συχνά τυχαία ευρήματα σε εξετάσεις αξονικής τομογραφίας θώρακος και κοιλίας με ενδοφλέβια χορήγηση σκιαγραφικού.

Η αναγνώρισή τους έχει πρακτική σημασία, καθώς μπορεί να επηρεάσει τον προεγχειρητικό σχεδιασμό, τις ενδαγγειακές πράξεις και την αποφυγή ιατρογενών επιπλοκών.

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται αντιπροσωπευτικές αρτηριακές και φλεβικές ανατομικές παραλλαγές που αναγνωρίστηκαν τυχαία στο Γενικό Νοσοκομείο Παπαγεωργίου το 2026 και ταξινομήθηκαν με βάση τη συχνότητα και την κλινική τους σημασία.

Παραλλαγές που περιλαμβάνονται

Ατελές διπλό αορτικό τόξο

Απουσία κοιλιακού στελέχους με χωριστή έκφυση της κοινής ηπατικής και της σπληνικής αρτηρίας· η αριστερή γαστρική αρτηρία εκφύεται από τη σπληνική

Δεξιό αορτικό τόξο με έκτοπη αριστερή υποκλείδια αρτηρία και εκκόλπωμα Kommerell

Θυριδοποίηση της κοινής λαγόνιας φλέβας

Κοιλιομεσεντέριο στέλεχος

Δεξιά ηπατική αρτηρία με έκφυση από την άνω μεσεντέρια αρτηρία

Άμεση έκφυση της αριστερής σπονδυλικής αρτηρίας από το αορτικό τόξο

Πολλαπλές νεφρικές αρτηρίες

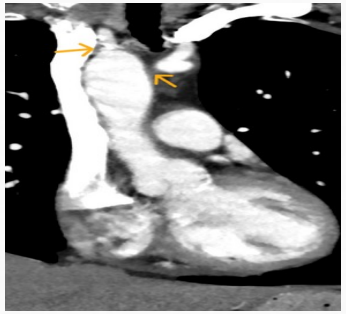
Βόειο αορτικό τόξο

Μέθοδοι & Υλικά

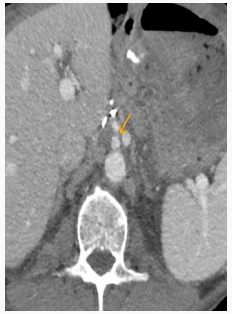
Έγινε αναδρομική ανασκόπηση αξονικών εξετάσεων με σκιαγραφικό, με έμφαση στην ανατομία του αορτικού τόξου, των σπλαχνικών κλάδων και των νεφρικών αγγείων.

Για κάθε παραλλαγή καταγράφηκαν η μορφολογία, η ανατομική εντόπιση και η αναφερόμενη συχνότητά της στη βιβλιογραφία.

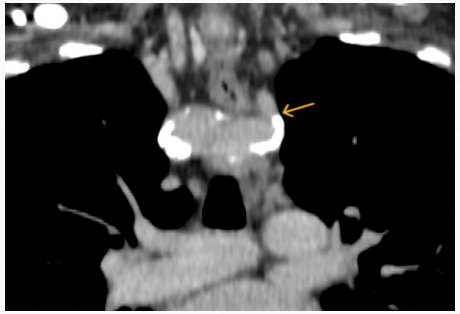
Οι εικόνες που παρουσιάζονται είναι οι αρχικές κλινικές εικόνες των περιστατικών, χωρίς επεξεργασία.

Ατελές διπλό αορτικό τόξο

Απουσία κοιλιακού στελέχους

Δεξιό αορτικό τόξο με έκτοπη αριστερή υποκλείδια αρτηρία και εκκόλπωμα Kommerell

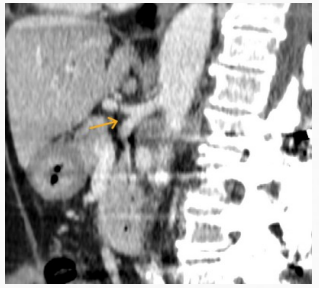
Θυριδοποίηση της κοινής λαγόνιας φλέβας

Αποτελέσματα

Στις σπανιότερες παραλλαγές κατατάχθηκαν το ατελές διπλό αορτικό τόξο, η απουσία του κοιλιακού στελέχους με χωριστή έκφυση της κοινής ηπατικής και της σπληνικής αρτηρίας και το δεξιό αορτικό τόξο με έκτοπη αριστερή υποκλείδια αρτηρία και εκκόλπωμα Kommerell.

Στις λιγότερο συχνές περιλήφθηκαν η θυριδοποίηση της κοινής λαγόνιας φλέβας, το κοιλιομεσεντέριο στέλεχος, η έκφυση της δεξιάς ηπατικής αρτηρίας από την άνω μεσεντέρια αρτηρία και η άμεση έκφυση της αριστερής σπονδυλικής αρτηρίας από το αορτικό τόξο.

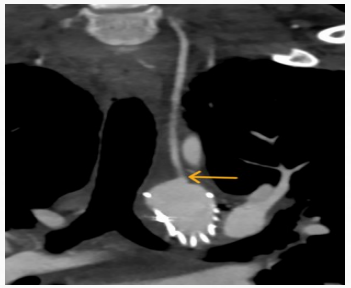
Συχνότερα ευρήματα ήταν οι πολλαπλές νεφρικές αρτηρίες (~10%) και το βόειο αορτικό τόξο (15–25%).

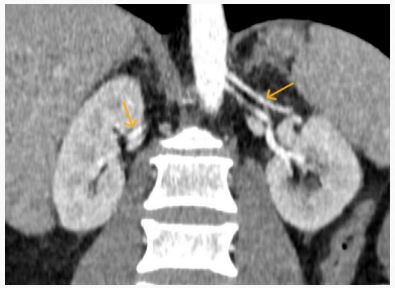
Κοιλιομεσεντέριο στέλεχος

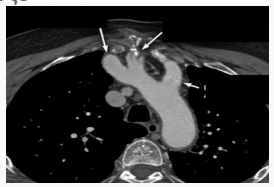
Δεξιά ηπατική αρτηρία με έκφυση από την άνω μεσεντέρια αρτηρία

Αριστερή σπονδυλική αρτηρία με άμεση έκφυση από το αορτικό τόξο

Πολλαπλές νεφρικές αρτηρίες

Βόειο αορτικό τόξο

Συμπεράσματα

Η αξονική τομογραφία αποτελεί αξιόπιστη μέθοδο για την αναγνώριση αγγειακών ανατομικών παραλλαγών, ακόμη και όταν αυτές αποτελούν τυχαία ευρήματα.

Η σωστή αναφορά τους έχει άμεση σημασία για τον χειρουργικό και επεμβατικό σχεδιασμό και συμβάλλει στην αποφυγή τεχνικών δυσκολιών ή επιπλοκών.

Η συστηματική εκτίμηση της αγγειακής ανατομίας σε κάθε εξέταση αξονικής τομογραφίας μπορεί να αναδείξει ακόμη και εξαιρετικά σπάνιες οντότητες με κλινικό ενδιαφέρον.

Βασικά μηνύματα

Ελέγχουμε συστηματικά το αορτικό τόξο, τους σπλαχνικούς κλάδους και τα νεφρικά αγγεία.

Αναφέρουμε ρητά τις κλινικά σημαντικές παραλλαγές στο πόρισμα.

Οι φλεβικές παραλλαγές είναι εξίσου σημαντικές με τις αρτηριακές.

Βιβλιογραφία

Kau T, Sinzig M, Gasser J, et al. Aortic development and anomalies. Semin Intervent Radiol. 2007;24(2):141–152.

Natsis K, Tsitouridis I, Didagelos M, et al. Anatomical variations in the branches of the human aortic arch in 633 angiographies. Surg Radiol Anat. 2009;31:319–323.

Panagouli E, Venieratos D, Lolis E, Skandalakis P. Variations in the anatomy of the celiac trunk: a systematic review. Ann Anat. 2013;195:501–511.

Covey AM, Brody LA, Maluccio MA, et al. Variant hepatic arterial anatomy revisited. Radiology. 2002;224:542–547.

Satyapal KS, Haffejee AA, Singh B, et al. Additional renal arteries: incidence and morphometry. Surg Radiol Anat. 2001;23:33–38.

Brinegar KN, Sheth RA, Oklu R. Iliac vein compression syndromes and caval venous variants. Cardiovasc Diagn Ther. 2016;6(6):519–525.